

Økt nasjonal satsing på tiltak mot radon i boliger

I forbindelse med Nasjonal kreftplan ble det vedtatt at arbeidet med radon skal trappes opp. Det er etablert en tilskuddsordning for gjennomføring av tiltak mot radon i privatboliger. Det er også bevilget midler til gjennomføring av kommunale kartlegginger for å identifisere flest mulig boliger som kan være berettiget til slikt tilskudd, og til kurs-virksomhet for oppdatering av byggebransjen for å sikre bedre tilgang på teknisk ekspertise på tiltak.

Radon er en radioaktiv edelgass som dannes naturlig i berggrunn og jordsmonn og kan komme inn i bygninger gjennom utettheter i konstruksjonen mot grunnen. Norge er et av de landene i verden som har de høyeste radonkonsentrasjonene i inneluften. Det er også betydelige regionale og lokale variasjoner i radonkonsentrasjonen.

Radon – et helseproblem

En rekke vitenskapelige studier viser sammenheng mellom eksponering for radon og forekomst av lungekreft. Vurderinger av helserisiko ved radoneksponering er utført av en rekke internasjonale organisasjoner som Verdens helseorganisasjon (WHO) og Den internasjonale strålevernkommissjonen (ICRP).

Det er inhalasjon av radon og de kortlivede radondøtrene, som gir de største stråledosene til befolkningen. Med de konsentrasjonene vi har i Norge kan radon i inneluft være en vesentlig årsak til anslagsvis 5 - 15 % av all lungekreft i befolkningen, d.v.s. ca. 100-300 tilfeller årlig.

Mer informasjon om radon finnes på Strålevernets internettside om radon: <http://radon.nrpa.no>

På bakgrunn av omfattende kartlegginger er det anslått at ca. 150 000 boliger har en gjennomsnittlig radonkonsentrasjon i inneluften som overstiger anbefalt tiltaksnivå på 200 Bq/m³, og at ca. 70 000 av disse ligger over 400 Bq/m³.

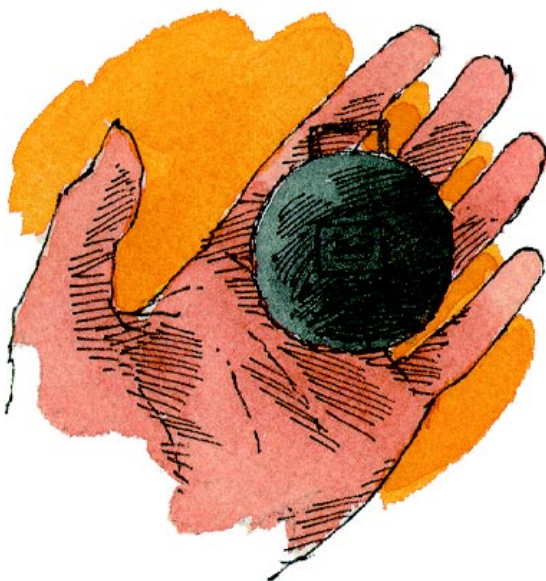
Radon 2000-2001

Tilbud om kommunale kartlegginger

Stortinget vedtok i 1998 Nasjonal kreftplan. Her ble det bl.a. vedtatt at arbeidet med radon skal trappes opp. Som følge av dette ble det etablert en tilskuddsordning for gjennomføring av tiltak mot radon i privatboliger hvor radonkonsentrasjonen overstiger 400 Bq/m³. Ordningen administreres av Husbanken.

Den landsomfattende undersøkelsen som ble gjennomført av Statens institutt for strålehygiene i 1987-89 omfatter alt for få boliger i hver kommune til å kunne identifisere spesielt utsatte områder innenfor den enkelte kommune. Det er derfor bevilget statlige midler til finansiering av kommunale radonkartlegginger.

I den forbindelse har Statens strålevern sendt brev til alle landets kommuner med tilbud om å delta i en kartlegging av radon i et utvalg av boligmassen.

Kartleggingen skal dels gi grunnlag for å få en oversikt over problemomfang og dels kunne benyttes for å identifisere eventuelle områder i kommunen som er spesielt utsatt.

Tilbudet gjelder kun de kommuner som ikke tidligere har gjennomført en kartlegging av radon i boliger i henhold til de retningslinjene som er gitt av Statens strålevern. (Strålevernhefte nr. 17, 1999).

Staten dekker kostnadene ved selve målingene. Kommunens oppgaver vil være utvelgelse av boliger, ha kontakt med boliginnhaverne og være bindeledd mellom boligene og Strålevernet. Statens strålevern vil bistå i forbindelse med tolkning av måleresultatene og utarbeidelse av resultatoversikter/rapport.

Tiltak nytter

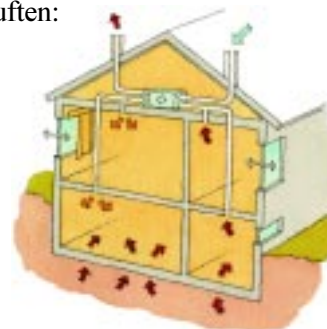
I boliger med en årsmiddelverdi for radonkonsentrasjonen i oppholdsrom på mellom 200 og 400 Bq/m³ bør enkle og billige tiltak gjennomføres. Hvis konsentrasjonen overstiger 400 Bq/m³ bør tiltak gjennomføres selv om de både blir omfattende og kostbare.

Aktuelle tiltak er:

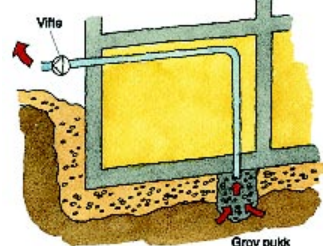
- Innvendig tetting mot luftlekkasjer i gulv og grunnmur og rundt gjennomføringer:

- Bedre og balansert ventilasjon av inneluften:

- Trykkendring over konstruksjonen og ventilering av byggegrunnen:

Oppdatering av byggebransjen

I et samarbeid mellom Norges byggforskningsinstitutt, Statens bygningstekniske etat (BE) og Statens strålevern er det utformet et kursopplegg for byggebransjen og saksbehandlere innen teknisk sektor i kommunene. Dette kurset vil danne grunnlag for sentral godkjenning av foretak som skal prosjektere og utføre bygningstekniske tiltak mot radon. Det første kurset ble gjennomført i mai 2000 i Oslo.

Det er planlagt å gjennomføre ytterligere tre kurs høsten 2000 (Kristiansand i uke 41, Bergen i uke 44 og Tromsø i uke 46). Disse kursene vil gå over tre dager og omfatter både teori og praktiske øvelser.